

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Industrieplein (Wevelgem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016L131 & 2018C158

Datum: maart 2018

NOTA

Voorafgaand: bureauonderzoek (projectcode 2016L131) en proefsleuvenonderzoek (projectcode 2018C158)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bruno Polfliet, Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Floris Beke

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.3.1 Volledigheid van het gevoerde vooronderzoek	6
2.3.2 De aanwezigheid van een archeologische site:	8
2.3.3 De waardering van de archeologische site:	8
2.3.4 Impactbepaling	8
2.3.5 De bepaling van de maatregelen	8
2.4 Programma van Maatregelen.....	8
2.4.1 De aanleiding van het onderzoek	8
2.4.1.1 Bepaling van de onderzoeksstrategie.....	9
2.4.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	9
2.4.3 De resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	11
2.4.4 De resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem	12
2.4.5 Onderzoeksstrategie en methode.....	12
2.4.6 Eindcriteria	14
2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP	14
2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	14
2.4.9 Raming inzake tijd en kosten.....	14
2.4.10 Risicofactoren	14
2.4.11 Vondsten.....	15
2.5 Conclusie.....	15
Deel 3: Bibliografie.....	16

FIGURENLIJST (2016L131 EN 2018C158)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-Basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: Sleuvenplan met aanduiding van de advieszone	12

TABELLENLIJST (2016L131 EN 2018C158)

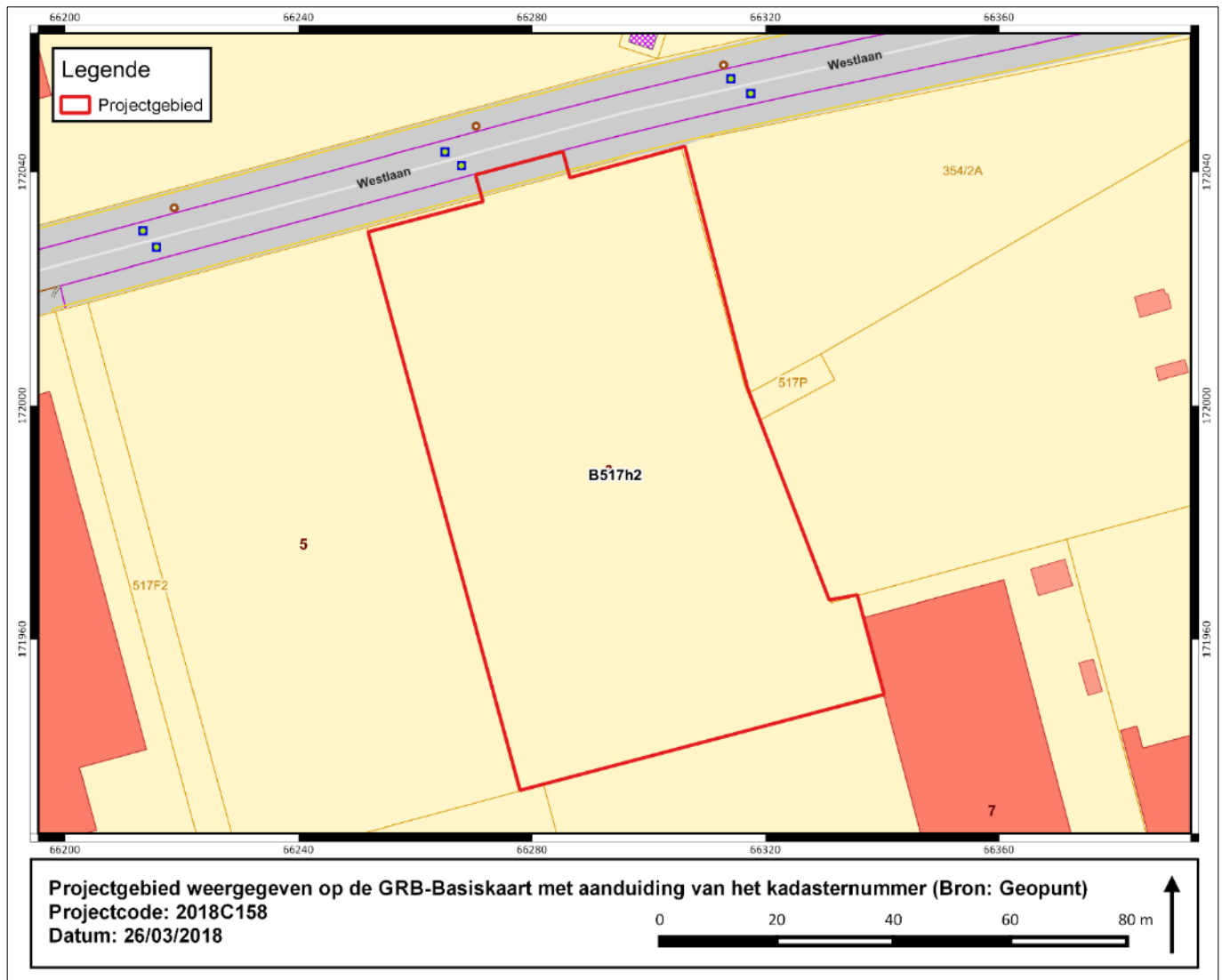
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Gemeente Wevelgem Vanackerestraat 12 8560 Wevelgem	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wevelgem
	Deelgemeente	Gullegem
	Postcode	8560
	Adres	Westlaan
	Toponiem	Wevelgem Industrieplein
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	Xmin = 65256 Ymin = 170931 Xmax = 67512 Ymax = 172498
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Moorsele, Afdeling, 4, Sectie B, nr's: 517h ² Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-Basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

De gemeente Wevelgem plant de aanleg van een vrachtwagenparking langs de Westlaan in de industriezone Gullegem-Moorsele (West-Vlaanderen). Het onderzoeksgebied bedraagt 5845m² en bestaat momenteel uit grasland. Het bodemarchief is omwille van de geplande activiteiten over de gehele oppervlakte bedreigd.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gesitueerd in de zandleem- en leemstreek. De quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het gebied een eolisch afgezet zand tot zandleem van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen weer. De hoogteverloop varieert tussen 21.41m TAW en 22.21m TAW. M.a.w. een lichte helling van het zuiden naar het noorden toe. Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Heulebeek). De Heulebeek stroomt langs het zuidelijke deel van het projectgebied terwijl aan de oostelijke zijde de Steenbeek aanwezig is. Ten noorden zijn getuigenheuvelds aanwezig.

Het onderzoek van historische bronnen en kaartmateriaal geeft een continu ruraal karakter van de planlocatie aan.

Op het terrein zelf zijn volgens de Centraal Archeologische Inventaris geen archeologische waarden gekend. In hoofdzaak betreffen de archeologische waarden in de ruime omgeving laatmiddeleeuwse vindplaatsen die al-dan-niet gekend zijn op basis van cartografische indicatoren. Circa 300m ten noorden en ten oosten van het onderzoeksgebied werden bij een opgraving in 2006 Michelsbergaardewerk, Romeinse voorwerpen in funeraire context, Middeleeuwse sporen en aardewerk aangetroffen.¹ Hierdoor is het aannemelijk dat het archeologisch potentieel van de projectlocatie aanzienlijk is.

Concreet wordt op basis van de geraadpleegde bronnen verwacht dat grondvaste archeologische sporen die zich direct onder de teelaarde kunnen bevinden, nog in situ aanwezig zijn in het bodemarchief. Dergelijke grondvaste sporen zijn binnen het onderzoeksgebied mogelijk vanaf het Neolithicum. Om deze grondvaste sporen wetenschappelijk te onderzoeken werd hier een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven vooropgesteld. Dit proefsleuvenonderzoek vond plaats op 22 maart 2018 en bestond uit 6 sleuven en 3 kijkvensters. Ten gevolge van de resultaten van dit het proefsleuvenonderzoek wordt een archeologische opgraving geadviseerd van 4209m².

2.3 Gemotiveerd advies

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde vooronderzoek

Op basis van de resultaten van het bureau- en proefsleuvenonderzoek wordt een vlakdekkende opgraving geadviseerd van 4209m².

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen conform artikel 5.2 van de Code van Goede Praktijk:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van diepgaander vooronderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende situaties waar bijkomend archivalisch onderzoek in de meeste gevallen noodzakelijk wordt geacht betreft plangebieden gelegen in de frontzone van de Eerste Wereldoorlog of historische stadskernen.

In het geval van Wevelgem Industrieplein wordt verder doorgedreven archiefonderzoek als weinig zinvol beschouwd. Het historisch en cartografisch onderzoek heeft reeds aangetoond dat het terrein voor zover gekend een continue agrarische functie had. Vanuit deze redenering is gespecialiseerd archivalisch onderzoek van geen nut.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Bijvoorbeeld in een beekdal of aan de voet van een helling, maar ook indien de verstoringshistoriek van een terrein onduidelijk blijkt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar

¹ Eggermont N., Sturtewagen K., Vermeersch J. en Vanholme N., 2006. Rapport van het archeologisch onderzoek op het industrieterrein van Gullegem-Moorsele te Wevelgem (16 januari – 16 juni 2006).

zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond (cfr. zandwinning e.d.).

In geval van Wevelgem Industrieplein is een landschappelijk bodemonderzoek weinig zinvol. Zowel de bodemkaart van Vlaanderen als de Quartairgeologische kaart tonen duidelijk aan dat er een eenduidige geologische situatie verwacht wordt (oppervlakkig pleistoceen). Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd bovendien voldoende informatie verzameld betreffende de landschappelijke context van het projectgebied aan de hand van profielputten.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen van bijvoorbeeld oude kloosters, kastelen maar ook bunkers, baksteenovens of grote metaalconcentraties die niet meer zichtbaar zijn aan de oppervlakte.

In het geval van Wevelgem Industrieplein is de toepassing van deze onderzoeksmethode van geen nut. Er zijn, op basis van het bureauonderzoek, geen redenen om aan te nemen dat er zich nog grote (bak)stenen of metalen structuren in de ondergrond bevinden. Een geofysisch onderzoek zou op deze locatie een overbodige kost betekenen.

-veldkartering: een veldkartering bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein, gepaard met het inventariseren van eventueel gerecupereerde oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode dient toegepast te worden op terreinen die een zekere mate van regelmatige oppervlaktebewerking kennen. De kartering wordt uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand.

In het geval van Wevelgem Industrieplein is deze methode niet aangewezen. Veldkartering laat toe het residu van aangeploegde site te vinden. Als de sites enkel uit ondiepe sporen bestonden, zijn die volledig in de bouwvoor opgenomen en bevinden alle archeologische resten zich ex situ. Het projectgebied bestaat uit grasland. Hierdoor heeft een veldkartering geen zin en zou het een overbodige kost betekenen.

-verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel eventuele steentijdvindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waardering kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of een opgraving in functie van bewaarde steentijdsites. Hierbij gaat de aandacht uit naar debitageafval en niet zozeer naar eigenlijke objecten. Dit impliceert dat steentijdvindplaatsen zeer kwetsbaar zijn en dat ze moeten gezocht worden op locaties waar de bewaringskansen hoog zijn. Bijvoorbeeld waar geen of nauwelijks landbewerking heeft plaatsgevonden, in afgedekte depressies, rivierterrassen of onder plaggendecken etc.

In het geval van Wevelgem Industrieplein is een prospectie met als doel de lokalisatie en waardering van steentijdvindplaatsen niet aangewezen. Er zijn geen aanwijzingen voorhanden dat er zich afgedekte archeologisch relevante geologische lagen ter hoogte van het projectgebied zouden bevinden en er werden ook geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een steentijdvindplaats gevonden tijdens het proefsleuvenonderzoek. De kans dat zich nog een intacte vondstenconcentratie op het projectgebied bevindt is zo goed als onbestaand.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek (net als proefputten in stedelijke context) heeft als doel, steekproefsgewijs, het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten een wetenschappelijk beargumenteerde uitspraak te doen over het al dan niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven in een

regelmatig parallel patroon ingeplant om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting te komen van de aan- of afwezigheid van bewaarde archeologische relictten.

Dit onderzoek werd reeds uitgevoerd in Wevelgem Industrieplein. Aan de hand van het proefsleuvenonderzoek werd voldoende informatie bekomen om een onderbouwd advies te geven voor vervolgonderzoek. Meer bepaald wordt een archeologische opgraving geadviseerd van ca. 4209 m². Een tweede proefsleuvenonderzoek is bijgevolg overbodig.

2.3.2 De aanwezigheid van een archeologische site:

Het bureauonderzoek heeft niet kunnen aantonen dat het terrein vrij is van archeologische relictten. Landschappelijke, historische en archeologische indicatoren wezen bovendien op een aanzienlijk potentieel op archeologische relictten ter hoogte van het projectgebied. Verder onderzoek was dan ook noodzakelijk om uitspraken te kunnen doen over het al dan niet aanwezig zijn van een archeologische site. Het proefsleuvenonderzoek heeft een aantal sporen en vondsten aan het licht gebracht die wijzen op de aanwezigheid van een volmiddeleeuwse nederzetting.

2.3.3 De waardering van de archeologische site:

Verder onderzoek van de waargenomen nederzettingssite kan bijdragen tot een betere kennis van volmiddeleeuwse rurale nederzettingen, in het bijzonder voor de regio West-Vlaanderen. Daarnaast kan het onderzoek ook een waardevolle bijdrage leveren aan de kennis over het historisch en archeologisch verleden van de gemeente Wevelgem.

2.3.4 Impactbepaling

De geplande werkzaamheden bedreigen het bodemarchief over het volledige terrein. In-situ bewaring is niet mogelijk. Het volledige terrein moet met andere woorden archeologisch onderzocht worden alvorens de werken van start gaan.

2.3.5 De bepaling van de maatregelen

Het bureau- en proefsleuvenonderzoek hebben aangetoond dat er nog belangrijke archeologische relictten aanwezig zijn op de site. Verder onderzoek d.m.v. een vlakdekkende opgraving lijkt hiervoor aangewezen. In het volgende hoofdstuk wordt een programma van maatregelen opgemaakt.

2.4 Programma van Maatregelen

2.4.1 De aanleiding van het onderzoek

De gemeente Wevelgem plant de aanleg van een vrachtwagenparking langs de Westlaan in de industriezone Gullegem-Moorsele (West-Vlaanderen). Het onderzoeksgebied bedraagt 5845m² en bestaat momenteel uit grasland. Het bodemarchief is omwille van de geplande activiteiten over de gehele oppervlakte bedreigd.

2.4.1.1 Bepaling van de onderzoeksstrategie

De keuze voor een vlakdekkende archeologische opgraving werd afgetoetst aan de vier criteria die genoemd worden in de Code van Goede Praktijk (CGP artikel 5.3):

- **mogelijk?** De uitvoering van de opgraving is mogelijk, het terrein is toegankelijk.

Men dient wel rekening te houden met 2 beperkingen.

- 1) De kraan moet steeds een veiligheidsafstand van 4,5m behouden met de bovengrondse hoogspanningskabel.
- 2) Stockage van afgegraven grond (beperkte oppervlakte van het terrein en omgeven van afsluitingen).

Daarnaast moet men door de aanwezigheid van archeologische sporen in de nabijheid van de vermoedelijke waterleiding proberen achterhalen of deze nu al dan niet aanwezig is. Ofwel via verdere navraag (eventueel klipklim) ofwel door op het terrein zeer voorzichtig te verdiepen tot men eventuele sporen van de waterleiding kan waarnemen.

- **nuttig?** Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek werd het archeologisch potentieel van het projectgebied duidelijk. Er kwam een duidelijke nederzettingconcentratie uit de volle middeleeuwen aan het licht. De waargenomen nederzettingssite kan bijdragen tot een betere kennis over volmiddeleeuwse rurale nederzettingen in West-Vlaanderen en in het algemeen. Daarnaast uiteraard ook aan de lokale geschiedenis van Wevelgem (Gullegem).

- **schadelijk?** Gelet op de aard van de werken, is het aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd. Een vlakdekkende opgraving is dan ook de enige manier om de aanwezige relictten voldoende te registreren.

- **noodzakelijk?** Archeologische relictten zijn door de geplande werken bedreigd. In-situ bewaring van deze sporen is, gezien de geplande werken, onmogelijk. Omwille van dit gegeven wordt een opgraving noodzakelijk geacht.

2.4.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van een vlakdekkende opgraving is een archeologische registratie en fysiek onderzoek van eventueel waargenomen archeologische relictten.

Hierbij is het van belang dat tenminste de volgende onderzoeksvragen beantwoord worden (indien relevant):

Landschappelijk en bodemkundig:

- Wat zijn de verschillende landschappelijke elementen in het onderzoeksgebied? Hoe zag het landschap rond het woonerf er uit? Hebben deze invloed gehad op de locatiekeuze van de nederzettingssporen?
- Wat was de relatie tussen het woonerf en het omliggende landschap: exploitatie, inrichting, ontginning, pastorale activiteit,...?
- Welke veranderingen treden in de loop van de tijd op in de vegetatie, de vegetatiestructuur en de openheid van het landschap en wat was de rol van de mens hierbij?
- Is de landschappelijke context van de site gelijk aan of verschillend met deze van gelijkaardige archeologische sites en verklaart dit eventueel overeenkomsten/verschillen met deze sites?

Erven/nederzettingen:

- Zijn er nog andere (hoofd)gebouwen aanwezig, buiten degene die al tijdens de prospectie werd aangetroffen? En gaat het dan om afzonderlijke erven of om verschillende bewoningsfasen van eenzelfde woonerf?
- Wat is de omvang en de ruimtelijke structuur van de eventueel aangetroffen erven/nederzettingen?
- In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?
- Op welke manier zijn de bewoningssporen en het omliggende cultuurlandschap in de verschillende perioden ingericht (wegen, verkavelingsgreppels, afsluitingen e.d.)? Is er een directe relatie met het landschap?
- Evolueerde de inrichting van de nederzetting doorheen de tijd?
- Zijn er aanwijzingen voor de sociale status van de bewoners van de nederzetting?
- Waterput / drenkkuil aanwezig?
- Afvalkuilen aanwezig?

Landinrichting:

- Op welke manier is het cultuurlandschap in de verschillende perioden ingericht?
- Welke verschillende onderdelen van de woonerven of landbouwwarealen worden gemarkeerd aan de hand van de greppelsystemen (bvb. bewoning, opslag, landbouwproductie, ambachtelijke activiteiten e.d.)?
- Zijn er alsnog greppels die een directe relatie met het fysieke landschap hebben (bvb. Oriëntatie van greppels op natuurlijke of structurerende elementen)?
- Zijn er typologische verschillen merkbaar in de greppels, en zo ja, waaraan zijn deze verschillen gerelateerd (bvb. afbakening vs. Afwatering, woonareaal vs. landbouwareaal, ...)?
-

Funeraire contexten:

- Zijn er eventueel nog funeraire structuren aanwezig die tijdens het vooronderzoek gemist werden (enclos, kringgreppel, palenkrans e.d.)?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, en wat is de vondstdichtheid?
- Wat is de conserveringsgraad van de verschillende materiaalcategorieën (inclusief eventueel aanwezig archeobotanisch en archeozoologisch materiaal)? Zijn er verschillen op te merken op basis van periode of ligging binnen de site?
- Is er een typologische ontwikkeling van het aardewerk uit de aangetroffen perioden waarneembaar? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten welke verschillen zijn aanwijsbaar?
- Is er sprake van culturele invloeden vanuit andere gebieden? En zo ja: van waar en welke invloeden?
- Zijn er aanwijzingen voor (handels-) contacten tussen de nederzettingen en andere (lokale/regionale) nederzettingen/handelscentra?

- Wat kan er op basis van het anorganisch vondstmateriaal gezegd worden over de functionele indeling van de site(s), de materiële cultuur en de socio-economische positie in de verschillende perioden? Zijn er aanwijzingen voor chronologische verschuivingen?
- Wat kan er op basis van organisch vondstmateriaal gezegd worden over de functionele indeling, het voedselpatroon en de bestaans economie binnen eventuele erven/nederzettingen in de verschillende perioden? Welke cultuurgewassen werden in de verschillende bewonings- en gebruiksfazen verbouwd?
- Zijn er indicaties voor veeteelt? En zo ja, van welke diersoorten?
- Hoe was de voedselvoorziening geregeld op het woonerf?

Algemeen:

- Sluiten de sporen aan bij de resultaten van onderzoek in de omgeving en de data van de CAI? Zijn de sporen van dezelfde aard, is het gerecupereerde aardewerk gelijkaardig aan dat van de andere sites?
- Wat betekenen de resultaten voor een aanvulling van de kennisleemtes binnen de lokale en regionale geschiedenis?

Specifiek:

Gebouwplattegrond (zie resultaten proefsleuvenonderzoek):

- Typologie?
- Datering?
- Bouwtechnieken?
- Functie?
- Fasering?
- Omvang?
- Relatie met andere kuilen, greppel en gracht?
-

Kuilen, greppel & gracht (zie resultaten proefsleuvenonderzoek):

- Relatie met gebouwplattegrond?
- Datering?
- Functie?
- Fasering?

2.4.3 De resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Er werd een bureauonderzoek uitgevoerd (projectcode 2016L131). De resultaten van dit vooronderzoek wijzen op een beduidend archeologisch potentieel van het projectgebied. Gelet op de aard van de geplande werken moet uitgegaan worden van een aanzienlijke versterking van het bodemarchief over het volledige oppervlak van het projectgebied.

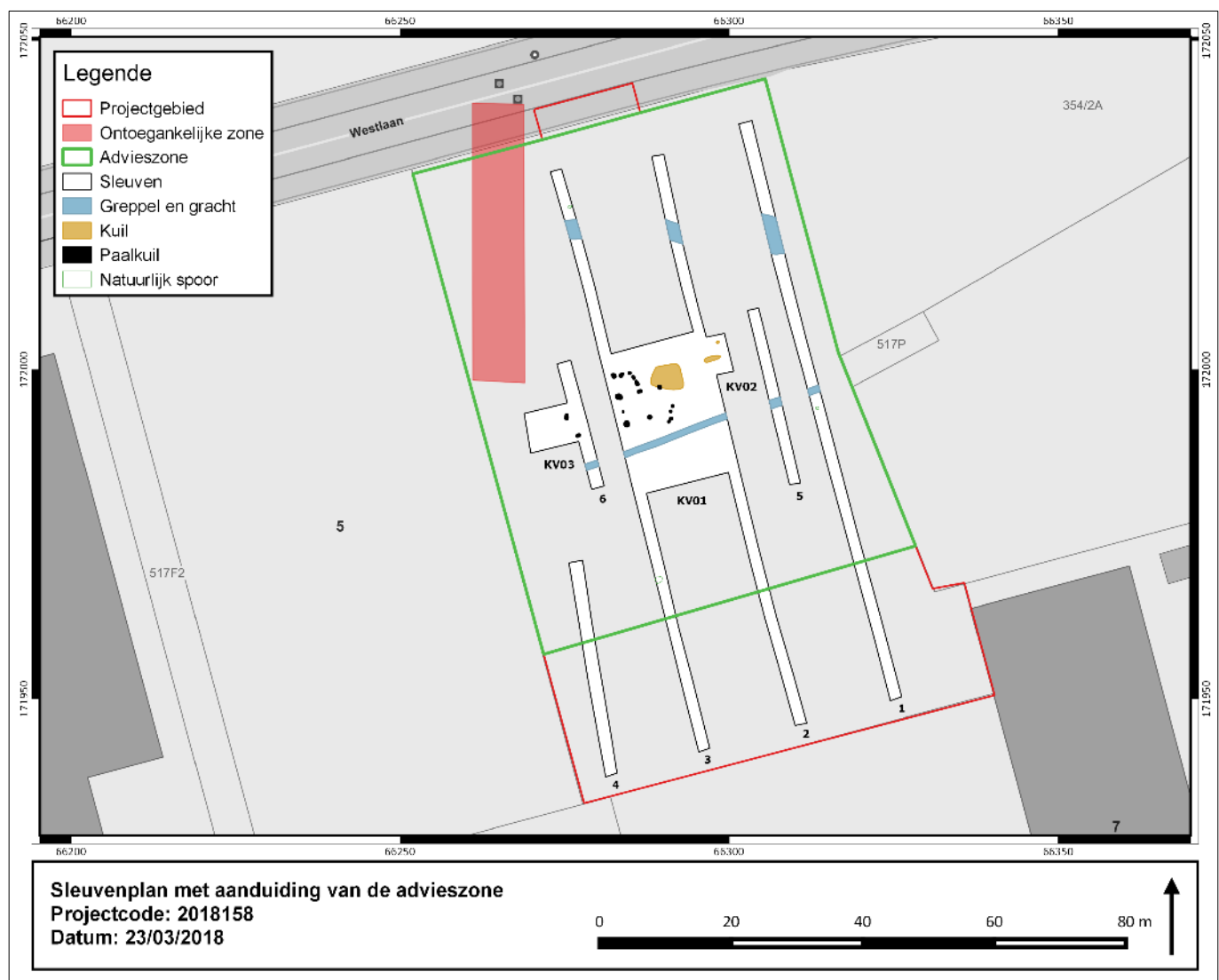
2.4.4 De resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op 22 maart 2018 (projectcode 2018C158). Er werden verscheidene archeologische sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een nederzettingssite met gebouwplattegrond. Het aangetroffen aardewerk dateert de nederzetting tussen ca. de late 10^e eeuw en midden 12^e eeuw. M.a.w. de Volle Middeleeuwen.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en methode

Ter hoogte van het volmiddeleeuwse erf dat bij het proefsleuvenonderzoek werd aangetroffen wordt, omwille van voorgaande argumentatie, een vlakdekkende opgraving als meest geschikte onderzoeksmethode naar voor geschoven. Het op te graven terrein heeft een oppervlakte van ca. 4209m².

Een leesbaar sporenvlak werd aangetroffen tussen 20.93m TAW en 21.78m TAW.

Figuur 2: Sleuvenplan met aanduiding van de advieszone

Afbakening advieszone (Lambertcoördinaten):

Punt 1: X: 66305 Y: 172044
Punt 2: X: 66286 Y: 172039
Punt 3: X: 66271 Y: 172034
Punt 4: X: 66328 Y: 171973
Punt 5: X: 66316 Y: 172002
Punt 6: X: 66251 Y: 172029
Punt 7: X: 66271 Y: 171956

Het archeologisch vlak wordt laagsgewijs aangelegd door een kraan met platte kraanbak, onder begeleiding van de veldwerkleider. De graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen, doch dient rekening gehouden te worden met de beperking in hoogte. Boven het op te graven terrein loopt een hoogspanningskabel waar een veiligheidsafstand van 4,5m moet in acht genomen worden. Om vlotter en netter te werken moet misschien gekozen worden voor een kleinere kraan, met als gevolg kleinere werkputten.

Bij de opgraving dienen voldoende archeologische profielkolommen aangelegd te worden tot zeker 60cm in het ongeroerd sediment.

Conform de Code van Goede Praktijk, artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit dient uiteraard te gebeuren in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed waar relevant. In de opmaak van de raamprijs wordt een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de conservatie en natuurwetenschappelijk onderzoek worden volgende waarderingen en analyses aanbevolen.

Waardering (naar schatting; nader te bepalen tijdens het onderzoek door de veldwerkleider)

- 6VH waardering macroresten
- 6VH waardering pollenstalen
- 2VH waardering dendrochronologie

Analyses en dateringen (naar schatting; nader te bepalen tijdens het onderzoek door de veldwerkleider)

- 5VH C14-dateringen
- 4VH pollenanalyses
- 5VH analyse macroresten
- 2VH houtsoortbepaling & bewerkingssporen
- 2VH datering d.m.v. dendrochronologie
- 1VH zoölogie
-

Bijkomende noodzakelijke voorzieningen:

- Bemaling
- Conservatie

2.4.6 Eindcriteria

De archeologische opgraving wordt als succesvol beschouwd indien alle waargenomen archeologische entiteiten op een wetenschappelijke wijze onderzocht zijn, er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het eindrapport wordt opgeleverd.

2.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de opgraving worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldteam bestaat minimaal uit:

- één veldwerkleider onder begeleiding van een erkend archeoloog. Deze veldwerkleider heeft aantoonbare ervaring op minstens 10 opgravingen op zandleembodems, waarvan 5 opgravingen op een site met rurale nederzettingssporen.
- één assistent-archeoloog, hij/zij heeft aantoonbare ervaring op minstens 2 opgravingen op zandleembodems, waarvan minstens 1 opgraving op een site met rurale nederzettingssporen.
- aangevuld met medewerkers die houder zijn van een diploma zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk.
- één aardwetenschapper die minstens 1/3 van de duur van het veldwerk op het terrein aanwezig is. Hij/zij heeft een grondige kennis van en relevante ervaring met zandleembodems. De aardkundige ondersteunt de archeologen bij de aanleg van het opgravingsvlak en de interpretatie van de bodemprofielen.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

2.4.9 Raming inzake tijd en kosten

Veldwerk: 36000 euro (15 werkdagen met team van 5)

Verwerking en rapportage: 18000 euro

Natuurwetenschappelijk Onderzoek (NWO): 10% van totale kostprijs

2.4.10 Risicofactoren

- Personeel die werkzaamheden uitvoeren in de nabije omgeving van een draaiende graafmachine moeten visueel duidelijk herkenbaar zijn zoals gebruikelijk.
- De kraan moet steeds een veiligheidsafstand van 4,5m behouden met de bovengrondse hoogspanningskabel.

2.4.11 Vondsten

Conservatie en overdracht van het ensemble gebeurt na afloop van de vlakdekkende opgraving conform de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Bij de start van de vlakdekkende opgraving worden door de erkende archeoloog, veldwerkleider en initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en/of het

erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch archief. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats.

2.5 Conclusie

De gemeente Wevelgem plant de aanleg van een vrachtwagenparking langs de Westlaan in de industriezone Gullegem-Moorsele (West-Vlaanderen). Het onderzoeksgebied bedraagt 5845m² en bestaat momenteel uit grasland. Het bodemarchief is omwille van de geplande activiteiten over de gehele oppervlakte bedreigd.

Het proefsleuvenonderzoek heeft een aantal sporen en vondsten aan het licht gebracht die wijzen op de aanwezigheid van een volmiddeleeuwse nederzetting. Verder onderzoek d.m.v. een vlakdekkende opgraving wordt hier aanbevolen gezien het belang van de site en de verstorende aard van de toekomstige ingrepen.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Eggermont N., Sturtewagen K., Vermeersch J. en Vanholme N., 2006. Rapport van het archeologisch onderzoek op het industrieterrein van Gullegem-Moorsele te Wevelgem (16 januari – 16 juni 2006).